

ред неписаните цигански закони тя вече е нежелана от своите за повторен брак. „Майка ни казваше от малки: „Циганинът трябва да живее с циганин, а белите – с бели. Няма да се жениш за бял, а за циганин!“ (ж., 77 г., турски цигани, Благоевградско) (цит. по Пашова 2010: 39). „Смесените бракове – според мен е ненормално. Защото сега независимо кой какъв е, един ден ще се обърне и ще каже „какво бе циганко“. Това е просто невъзможно аз да се ожена за българин“ (ж., 17 г., кв. Татарли, София) (цит. по Петрова, Антонова, Пенчева 2004: 30).

Въпреки това отношение на общността, в последните години много ромски момичета избират за брачен партньор българин. „Не ми е на душата. Дъщерята се ожени за българин. Колкото и да й говорих това искаше, искаше за българин и се ожени за българин“ (ж., 42 г., фичери, Стара Загора). В старозагорско село от две години З. е женена за П. Той е българин, тя е от местната общност на хорохая. „Той отиде и я взе. Тя беше женена за циганин в съседното село. И П. беше женен и има дете. То детето му, момченце, е при майка си. З. също има дете от циганина, но е при нейните родители. Те го гледат. Родителите й са чисти и работливи цигани, с хубава къща, на хубаво място в село. З. ходи при тях. На П. майка му отиде при сестра му, не живее при него. Той има хубава къща, живеят заедно. З. е чиста, работлива, върти си къщата“ (ж., 80 г., българка). В махалата не се приема този брак. Общото мнение е, че „няма да се водят дълго“.

Бракът между цигани, и то християни, и българи е рядко явление. В края на XIX в. в Македония „в градовете става рядко по някога смесени бракове между богати цигани и други жители“. В Северозападна България този брак е възможен само между българин и мома циганка от циганите християни, селски работници. „Селяните работници са почти асимилирани с тукашното население: носят същата носия, говорят същия език, правят и държат същите празници и обреди, орат, копаят и пр. както българското население, от което те се отличават само с черникавата си кожа и по туй че по между си говорят някога цигански език. Тези именно цигани са честни люде и работници, а населението гледа на тях с голямо доверие“. В Самоков „от известно време българи вземат циганки християнки“ (Кънчов 1900: 116; Маринов 1892: 10-12; Бобчев 1938: 13). В края на XIX век тревненци не се месят в делата на местните цигани християни, не вземат дъщерите им, не им дават и своите, защото ги поциганявали. С този особен ритуал те приемат „чуждата жена“ в своето семейство, в общността. „Поциганяването ставало на кадената вечер – срещу Васил по свой начин: българката, която се оженила за някой циганин, завождали на кузницата (наковалнята – б.а.), накарвали я да коленичи над тезгяха и счупвали над главата ѝ млина (баница – б.а.), като изговаряли тези думи: „Васил, Васил, кир Васил! Свинска глава, хърсалес!“ (СБНУ 1905-1906: 4).